

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 100

číslo: 25

21. června 2020

Cena: 8 Kč

Olomoucká diecéze má nového biskupa

Milí čtenáři, je nám potěšením konstatovat, že do biskupské služby byli příslušnými diecézními shromážděními zvoleni bratr Juraj Dovala, jenž obhájil post biskupa brněnského, a Tomáš Chytil (zvolen 30. 5. 2020), který přebírá úřad po bratru emeritním biskupovi Rudolfovi Göbelovi. Funkce biskupa se ujal ordinací a instalací během slavnostní bohoslužby konané v neděli 14. června v Husově sboru v Olomouci.

Bratr Tomáš Chytil (1977) je farářem Církve československé husitské v Ostravě-Svinově a v Ostravě-Polance. Do roku 2003 byl členem náboženské obce v Kojetíně. V letech 1997 – 2003 studoval Husitskou teologickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, obor husitská teologie – psychosociální studia. V rámci přípravy pro duchovenskou službu vykonával průběžně praktickou část v Praze – Vinohradech za dohledu místního faráře Daniela Majera. Po ukončení vysokoškolského studia přijal dne 25. 10. 2003 v Kojetíně svátost kněžského svěcení a následně byl zařazen jako duchovní v náboženské obci Ostrava. Od dubna 2004 byl v Ostravě-Svinově ustanoven farářem, od listopadu 2005 byl pověřen administrováním náboženské obce v Ostravě-Polance.

Bratr Tomáš je ženatý a má dvě děti. Mezi jeho oblíbenou hudbu patří Dream Theater, Nightwish, Ennio Morricone, Vlasta Redl. Knihy, ke kterým se rád vrací, jsou Bible, Míka Waltari – Egyptan Sinuhet, Herrmann Hesse – Siddhártha. V srpnu 2008 absolvoval pěší pouť do Compostely, tzv. francouzskou cestu ze Saint Jean Pied de Port. O deset let později do Santiaga de Compostely doputoval tzv. portugalskou cestou z Porta.

V posledních letech se účastní duchovních cvičení vedených br. biskupem Šanderou v Brně, kde čerpá posilu pro svou službu. Snaží se aktivně sportovat a přes školní rok se s partou přátel týden co týden věnuje florbalu, byť, jak sám říká, už to není, co to bývalo. Váží si dobrých mezilidských vztahů a pozitivně naladěných lidí, kteří nemají potřebu si něco dokazovat.

Zeptali jsme se Tomáše Chytila:

V preambuli Ústavy Církve československé husitské se hovoří o snaze naplnit současný život Duchem Kristovým. Jak dalece se uvolňovat prostor Duchu Kristovu daří nyní v církvi? Co to znamená konkrétně pro vás?

Je to takový věčný úkol a zároveň krásné poslání. Velká výzva. Základní jistota: Ježíš Kristus je Pán. Církev oslovuje Přímilovce přicházejícího na pomoc v naší slabosti a potom může opravdu vnášet do tohoto světa lásku, radost, pokoj... Ale můžeme být i na překážku. Pro mě to především znamená modlit se ve jménu Ježíše Krista, číst Boží slovo, přijímat svátosti a čerpat tak posilu, která mě nese všude, kde se nalézám. My jsme ovšem, jak často připomíná br. biskup Rudolf, jen neužiteční služebníci.

Možná by bylo vhodnější položit tuto otázku po několika letech strávených v biskupské službě – nicméně přesto se zeptám již nyní: když se podíváte zpět na léta strávená v církevní službě, co pokládá-

te za klady, případně záporny ve vaší diecézi?

Doposud jsem opravdu vnímal spíše klady a záporny církve jako celku, popř. konkrétních náboženských obcí. Všude se dá najít něco negativního i pozitivního. Kam nás Bůh postaví, tam se máme snažit obstat.

Na fakultě jste studoval obor husitská teologie a psychosociální studia. Využil jste ve své práci toto psychosociální zaměření?

Já dokonce využil i řečtinu a latinu. Každý kněz by měl být empatický, umět naslouchat lidem a jejich problémům. Studium, které jsem absolvoval, beru jako velkou pomoc. Někdy slyším trošku pohrdavější hlasy na adresy psychologů, ale lidé prostě hledají, kdo by je vyslechl, a odnaučili se chodit za duchovními. Myslím, že také potřebujeme dobrý vhled do sociální oblasti, abychom neztráceli kontakt s realitou. Velmi si vážím lidí v pomáhajících profesích.

Jaké události považujete za mezníky svého života, co bylo zásadní?

Při příležitosti 100. výročí Církve československé husitské a 140. výročí jejího prvního patriarchy Karla Farského byla církví a její královéhradeckou diecézí uspořádána pěší pouť do Škodějova, podkrkonošského rodiště patriarchy. Již v pondělí 8. června cestu zahájila skupinka věřících - převážně studentů Husitské teologické fakulty UK, kteří vyšli z pražského dejvického sboru. Zde přijali požehnání na cestu od místního br. faráře Lukáše Volkmana a povzbudivá slova br. patriarchy Tomáše Butty a dále pokračovali Českým rájem přes náboženskou obec Brandýs nad Labem, Benátky nad Jizerou, Bakov nad Jizerou, Turnov a Semily do Farského rodné vesničky. Zde se 13. června setkali s dalšími účastníky ke slavnostní bohoslužbě u Lesní kaple Dr. Karla Farského. Více informací o setkání včetně fotografií přineseme v dalším čísle ČZ. (Na snímku poutníci na začátku cesty před pražským dejvickým sborem.)

red

Bratr Tomáš Chytil s již emeritním biskupem Rudolfem Göbelem.

Doufám, že to nejlepší mám ještě před sebou ☺. Při pohledu zpět vidím takovou tu pomyslnou červenou nit, která od malinka vedla tu méně, tu více viditelněji ke službě v církvi. Co jsem doposud prožil, přijímám s vděčností, ať to byly věci příjemné či odporné. Sluší se zmínit rozhodnutí ke kněžství, vstup do manželství, narození dětí,

ale je tu jako u každého spousta okamžiků, o jejichž důležitosti nebudu rozhodovat já, ani nikdo z lidí.

Jaké byly pohnutky k pěší pouti do Compostely?

Jednoho krásného dne za mnou přišel na návštěvu dlouholetý kamarád a spolužák z gymnázia s plánem na

pěší pout'. Okamžitě jsem souhlasil a zapojil se do příprav. Od první chvíle jsem věděl, že mám pouť podstoupit, promodlit a prožít, aniž bych dokázal povědět, proč vlastně. Bylo krásné jít a dojít až do cíle, stejně jako bylo úžasné jít tam podruhé, po deseti letech. To jsou zážitky a zkušenosti, co vás ovlivní nejen na krátký okamžik, ale na celý život. Když jsem teď vymýšlel, co bych si mohl dát na pozvánku k biskupské ordinaci a instalaci, použil jsem svatojakubský kříž se znakem mušle.

Z redakční rady Českého zápasu Vás znám jako otevřeného, sympatického, optimistického a klidného člověka... charakterizoval byste se tak těžce? ☺

Nechci se hodnotit, ale umím být i impulzivní a pořádně se naštvat. Nicméně se snažím o otevřenost, vážím si svobody, demokracie a jsem rád, že žiju tady a teď.

Za redakci bratru Tomášovi děkuje a vše dobré do následujících dnů přeje Klára Břeňová

Instalace brněnského biskupa Juraje Jordána Dovaly

V neděli 7. června se v Husově sboru v Botanické 1 v Brně konala slavnostní bohoslužba s instalací brněnského biskupa Juraje Jordána Dovaly, který byl opětovně zvolen biskupem brněnské diecéze dne 30. května 2020. Bohoslužbu vedl bratr patriarcha Tomáš Butta s biskupem Jurajem J. Dovalou a emeritním biskupem Petrem Šanderou. Instalace se zúčastnili také další biskupové a duchovní CČSH. Bratru Jurajovi vyprošujeme Boží požehnání v jeho službě.

red

Psali jsme před sto lety

Návštěvníkům sletu. Ústř. výbor C. Č. S. upozorňuje návštěvníky sokolského sletu, že bohoslužby v pražském chrámu sv. Mikuláše konají se ve dnech sletových každodenně, a to kromě neděle 27. a svátku 29. dopoledne každodenně, ve dnech 26. až 29. června též na večer v 7 hodin. V pondělí 28. června koná se okolo 9. hod. dopol. v tomtéž chrámu oficiální zádušní slavnost jugoslávská „Vidov dan“ na paměť Kosova, k čemuž Ú. V. C. Č. S. velmi rád propůjčil chrám mikulášský vyslanectví jugoslávskému k použití. V předvečer dne Husova bude taktéž konána slavná bohoslužba. Bližší bude ještě oznámeno. **Český zápas č. 22, 18. 6. 1920, s. 7**

E K U M É N A V M O D L I T B Ě
 Pane Ježíši Kriste
 Narodil ses židovské matce
 Ale zaradoval ses nad vírou
 syrské ženy
 a římského vojáka
 Přijal jsi přívětivě Řeky, kteří
 tě vyhledali
 A připustil jsi, aby ti Afričan
 pomohl nést kříž
 Nauč i nás
 Jak k tobě přivádět lidi všech ras
 Jako dědice tvého království!
 (Modlitba kmene Zulů z Jižní Afriky)

Osobní svědectví Josefa Špaka na téma Sk 10,34-35: A Petr se ujal slova: „Nyní skutečně vidím, že Bůh nikomu nestrání, ale v každém národě je mu milý ten, kdo v něho věří a činí, co je spravedlivé.“

S úžasnou rychlostí zmenšily technické prostředky náš svět. V internetu najdeme informace ze všech částí zeměkoule. Umožňuje to bleskovou výměnu informací. Stáváme se v přímém přenosu svědky událostí i z těch nejdálších míst (kosmos nevyjímaje). Letadla dopravují lidi do nejdálších koutů světa. I na vlastním kontinentu nás dopravní prostředky bleskově dopravují na místa, kde vládnou jazyky a mravy, jež se částečně liší od těch našich.

Kdo z nás cestuje do cizích zemí, může pozorovat, jak věřící muslimové následují volání muezzinů, které je vyzývá ke každodenní modlitbě. Vidí modlící se Židy u Zdi nářků v Jeruzalémě a na chrámové hoře, jak přijímají z Tóry doporučení pro svůj život. Uvidí hinduisty na poutích k jejich posvátným místům. Jinde uvidí mnichy, kteří následují učení Buddho a umožňují tím mnoha lidem životní orientaci a pomáhají jim objevit smysl vlastního života.

Všechna náboženství svým způsobem odpovídají na potřebu lidských srdcí a ukazují jim cestu k Bohu. Současně mnozí jejich následovníci horují pro paradoxní představu, že jedině oni jsou „majitelé celé pravdy“. Je možné u nekřesťanů shledat pravdu? Ani Petr a jeho učedníci nedokázali pochopit, že svatý Duch Boží byl vylit i na pohany. Tento Duch u nich však našel připravenou půdu. Zbožný římský důstojník Kornelius svědčí o tom, že pravdy jiných náboženství nejsou bezcenné nebo bezobsažné. Do jisté míry nesou v sobě Boží zaslíbení. A Bůh hovoří k různým lidem tak, aby mu porozuměli.

Ježíš říká: „Já jsem ta cesta, ta pravda i ten život.“ Tuto pravdu nemůže nikdo pokládat za svůj vynález. Tato pravda se zjevuje sama sebou v osobě a díle Ježíše Krista. Pán Bůh nás jejím prostřednictvím oslovuje. Chce, abychom jej hledali, a touží po tom, abychom jej naleznali. Jsem šťastný, že jsem směl poznat cestu k Bohu v Kristu Ježíši. Poznal jsem ji jako cestu nejkratší, protože mně na ní Pán Bůh sám vyšel daleko vstříc. Mnohem dále, než si vůbec zasloužím. Za to ho svým životem chválím a oslavuji.

Z kazatelského plánu

3. neděle po svatém Duchu

Hospodin je síla svého lidu, spásná záštita svého Pomazaného. Zachraň svůj lid a zehnej dědictví svému, buď mu pastýřem navěky!

Mt 10,34

První čtení z Písma: Jeremjáš 20,10-13

Tužby pro dobu po Duchu svatém (II)

2. Aby ze zármutku všedních starostí a zloby malicherných sporů naši mysl vzhůru k sobě povznášel, modleme se k Hospodinu.

3. Aby daroval nám sílu konat dobro a v dobrém díle pracovat pro větší slávu Boží a pokoj mezi lidmi, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písma

Panovníku Hospodine, daruj nám vytrvalou lásku a úctu ke tvému svatému jménu, neboť my věříme, že nepřestáváš pomáhat všude tam, kde vládneš svou dobrotivou rukou! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: Římanům 6,1b-11

Evangelium: Matouš 10,24-39

Verše k obětování: Žalm 17,5-7

Verš k požehnání: Žalm 145,15

Modlitba k požehnání

Panovníku Hospodine děkujeme ti za pozvání ke tvému stolu. Dej, ať nás milost společného stolování posiluje i v každodenním životě! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 163, 300, 51, 58, 95, 308, 310, 312

Konec starých časů

Když jsem v 7. letošním čísle ČZ vzpomínal na právě zesnulého profesora Petra Pokorného, posledního profesora z někdejší Komenského fakulty, nemohl jsem vědět, že za pár týdnů nás opustí profesorka Jiřina Kubíková, poslední profesorka tehdejší fakulty Husovy. Připomínal jsem tuto profesorskou generaci, která působila v těžkých podmínkách, ale přesto vytvořila dílo, z kterého dodnes čerpáme. Psal jsem, že to byla taková oáza v poušti, že zde v době „temna“ bylo vzdělání a kultura výrazně lepší než v okolní společnosti. Dnes je sice fakulta také na výborné úrovni, ovšem teď už je to v prostředí mnoha kvalitních vysokých škol.

Student si ještě moc neuvědomuje, s čím se musejí profesori potýkat. Z osmi tehdejších profesorů nás jako první opustil Amedeo Molnár. Na fakultě začal působit od podzimu 1947, tedy právě před „vítězným“ únorem, a zemřel posledního ledna 1990, tedy právě po úspěšné revoluci. Byl spatřován s těžkou dobou, ale uměl jí výborně čelit. Teprve když člověk začne chápat všechny tyto souvislosti (což student ještě chápat nemůže), tak pak porozumí jeho teologii crucis.

Velmi vzpomínám na profesora Jana Hellera. Kromě toho, že byl odborníkem na Starý zákon i celou Bibli, nám otevíral obzory v některých oblastech religionistiky. Konkrétně byl takovou jeho „specialitou“ Epos o Gilgamešovi a další mezopotamské mýty, Tao te ťing a Buberova kniha Já a ty. Navíc studentům dost rozuměl – rozhodně nejsem jediný, kdo se s ním radil i o osobních věcech.

Možná nebude od věci zmínit také – poněkud kontroverzního – profesora Ludka Brože. I s ním jsem občas diskutoval, i mimo běžné přednášky. V roce 1988 – tedy v době prezidenta Gorbačova – byl zvolen děkanem. Na svou dobu to byl výborný děkan. Jenže uplynul

rok a přišla sametová revoluce. Vzpomínám si, jak děkan Brož vstoupil za katedru a s potlačovaným pláčem řekl, že ještě neztratil všechnu víru v socialismus. Je přirozené, že mu bylo doporučeno, aby šel do důchodu (bylo mu 67 let), což udělal. A pak na fakultu zanevřel. Žil pak ještě asi 10 let.

Situace v tomto světě nicméně není černobílá; na profesora Brože vzpomínal ve svých pamětech i zmíněný profesor Heller. Píše, že jeho kolega Brož jezdil často do Afriky a že viděl, že pro africké země se socialistický model státu může hodit. A na tom něco je.

Byla to doba obtížná a tvůrčí práce pak měla malý efekt. Ale každá doba přináší výzvy, a lidé v ní obstojí – více či méně. Nicméně i tato generace nám předala svůj cenný odkaz, zejména v podobě mnoha knih. A navíc, pro tehdejší studenty včetně mě je to vzpomínka na dobu mládí, kdy se naše identita formovala, na dobu mnoha ideálů a plánů, z nichž některé zapadly a jiné se rozvinuly.

Profesora Hellera jsem naposled potkal rok před jeho smrtí, když byl na fakultě vzpomínkový večer na Slavomila Daňka, dávného starozákonníka fakulty a jednoho z nejdůležitějších Hellerových učitelů. Je přirozené, že nejdůležitějším řečníkem byl právě profesor Heller. Klasik – a živý učitel, který formoval mé vzdělání a názory. Dnes už jsou z obou profesorů klasikové, po nichž zůstalo pár knih v knihovnách – které se však budou číst ještě dlouho. Tato takzvaná třetí profesorská generace tedy odchodem profesora Pokorného skončila. Z jejich asistentů jsou dnes profesori a z některých mých spolužáků už docenti. Z někdejší rúže už zbylo jen jméno – jak píše Umberto Eco, nicméně je to doba, na kterou rád vzpomínám, a jistě nejsem sám.

Soudím, že na Husově fakultě udělali tehdejší studenti zkušenost podobnou, ale o tom by mohl napsat zase někdo, kdo studoval tam...

Pavel Benda

Nad Písmem

Do hlubin tohoto světa

Matouš 10,24-39

„Nemyslete si, že jsem přišel na zem uvést pokoj: nepřišel jsem uvést pokoj, ale meč.“ Mt 28,19-20

V Pánu milé sestry a milí bratři, pokoj vám.

„Každý, kdo se ke mně přizná před lidmi, k tomu se i já přiznám před svým Otcem v nebi, kdo mě však zapře před lidmi, toho i já zapřu před svým Otcem v nebi.“

Kdysi na zdravotnické škole jsme měli zajímavou přednášku na téma: Sex, AIDS a vztahy. Lektor Tomáš Řehák z Apoštolské církve nám vyprávěl příběhy lidí, kteří se kvůli svému nerozváznému životnímu stylu dostali do velikých problémů. Na konci přednášky se zeptal, jestli je někdo z nás věřící. Já jsem věřil, ale bál jsem se zvednout ruku před spolužačkami, aby si nemyslely, že jsem divný. Nepřihlásil jsem se tehdy ke Kristu. Ale našli se i takoví odvážlivci, kteří ruku zvedli. O něco později pořádal tehdejší královéhradecký biskup, bratr Štěpán Klásek, veřejné čtení z Bible v Hradci Králové na náměstí. Zapojil jsem se a četl. Někteří lidé nás ignorovali, někteří se zajímali a jiní na nás slovně a poměrně dost silně vulgárně útočili. Byla to zajímavá zkušenost a já byl rád za možnost se veřejně přihlásit k Ježíšovi, přestože jsem si vyslechl několik urážek i výhrůzek. Když jsem se před lety krátce po maturitě rozhodl nastoupit do zaměstnání a dálkově studovat teologii, moje maminka se mnou skoro čtrnáct dnů nemluvila. Pracoval jsem v nemocnici jako zdravotní bratr a ona si vysnila, že se tomuto oboru budu dál věnovat. Jenže já se pod

vlivem mnoha různých okolností rozhodl jít „studovat na faráře“. Doma jsem měl peklo. V naší nevěřící rodině bylo něco podobného bráno téměř jako ostuda. „Co tomu řeknou lidi? Farář v rodině...“ Snad jen babička mě tehdy chápala a podporovala. To jsem ve svém životě poprvé ucítil Ježíšova slova o tom, že přišel postavit syna proti otci, dceru proti matce atd., na vlastní kůži. Nebylo to příjemné, ale časem se to urovnalo. Snad když poznali, že jsem nepropadl nějaké sektě a že sic věřící, zůstal jsem docela normální. Výše popsaná svědectví z mého života jsou vlastně jen legraci proti tomu, co kvůli víře v Krista zažívají někteří jeho učedníci v současném světě, ti, kteří nemají tu výsadu, že žijí ve svobodné zemi. Měl jsem to štěstí, že jsem takové lidi mohl poznat osobně a trochu jim i pomáhat. Mám na mysli skupinku čínských křesťanů, kteří utekli do České republiky, protože jim v rodné zemi hrozily persekuce. A nejen že hrozily, někteří je i zažili na vlastní kůži! Vyslechl jsem spoustu smutných příběhů. Ale proč to všechno uvádím... Pán Ježíš řekl, že na svět nepřišel uvést pokoj, ale meč. A když svět pozorujeme, když vidíme, co všechno se v něm, často i kvůli víře, odehrává, musíme uznat, že jsou to pravdivá slova. Jenže jak s nimi

naložit? Zdá se, že nějak nezapadají do našich představ o křesťanské lásce, mírumilovnosti a tak podobně. A co si počít s tím „mečem“? Milí přátelé, Ježíš Kristus nám tím říká, že do světa nepřináší povrchní pokoj. Že rozhodně nepřináší učení, které by vedlo k povrchním kompromisům a zdánlivému souladu, jen aby byl klid. Naopak. Jeho učení vede člověka do hlubin tohoto světa, k poznání skutečného Boha Stvořitele i Otce, a nabízí svobodu od všech falešných představ a pohledů a také nám dává nové a kvalitní hodnoty. Což ovšem logicky může vyvolávat konflikty, protože existují lidé, kteří nejsou ochotni opravdově hledat a otevírat se skutečnému duchovnímu poznání. Oddanost Kristu může rozdělit nejen lidi, kteří se neznají, ale dokonce i rodiny a přátele. Ježíš však nevybíjí své následovníky k neposlušnosti vůči rodičům, autoritám či k vytváření konfliktů. On pouze upozorňuje na to, že jeho přítomnost vyžaduje od lidí osobní rozhodnutí ho následovat. A protože ho někteří nepřijmou, jsou konflikty nevyhnutelné. S tím se musíme my křesťané naučit žít. To je realita. Ovšem realita, která má smysl a za kterou stojí za to být někdy v nekomfortní situaci. Vždyť naši odměnou nebude nic menšího než Království nebeské. Amen **Aleš Toman**

Nebeský Otče, tvůj Syn a náš Pán nám říká, že na zem nepřišel uvést pokoj, ale meč. Prosíme tě, dej, ať těmto slovům správně porozumíme, ať se jich nelekáme a ať za nimi stojíme i ve chvílích, kdy to pro nás nemusí být příjemné. Ved' nás životem v hlubině svého Tajemství a dej, ať společně doputujeme k tobě. Amen

Noc kostelů 2020

V sobotu šestého června jsem si na Olšanských hřbitovech připomněl, že už dlouhých deset let není mezi námi Ladislav Smoljak. Režisér, scénárista a herec, který miloval stejným dílem divadlo, film, televizi, ale také rozhlas. Měl originální názory na redaktorskou práci, ale také se před rozhlasovým mikrofonem dokázal zastat kantorů. Ladislava Smoljaka si připomenu ještě v pátek dvanáctého, při letošním mírně redukováném Noci kostelů v místě, kde by to čekal asi málokdo. Vráťím se do doby, kdy Ladislava Smoljakovi zbývalo jen něco málo než půl roku života. Koncem listopadu v pražském

Divadle Na Zábradlí uvedl hru s poměrně krkolomným názvem Hus: alia minora Kostnického koncilu. Sám sebe obsadil do role Zikmundova sekretáře Kašpara Šlika. Smoljakovi kolegové z Divadla Járy Cimrmana Petr Reidinger a Marek Šimon odříkávali text, co jim síly jejich civilistního herectví stačily, jak se vyjádřili někteří kritici. Naproti tomu kmenoví herci Zábradlí Petr Čtvrtníček a Leoš Noha byli pohybově a hlavně hlasově energičtější a i odstíněnější. Smoljakův text byl pro toho, kdo zná dějiny husitství, k dnešku pro-

mlouvající disputací a to bylo třeba především ocenit. Na Kostnickém koncilu se hrála velmi vysoká hra mocenská, geopolitická a civilizační, kterou zaťatí Češi neuměli číst nebo nechtěli akceptovat...

Recenze, které mám dodnes schované, naznačují, že Smoljakova historická lecke se sice odehrává v divadle, ale není příliš divadelní. Stěžejním úskalím Husa je onen „cimrmanovský“ přístup - aplikovaný zde ovšem na látce miněné a pojaté zcela vážně. Pedagogická názornost Smoljakova Husa tak vystřeluje i směrem sice nezamýšleným, ne však neúčinným. Jde ke kořenům divadla, které když přerušíte, nebylo by divadlo divadlem a nemělo by svoji nezastupitelnou roli v lidské kultuře. Tolik odbočka ke hře o Janu Husovi. A právě tuhle hru a Ladislava Smoljaka si připomenu v Husově sboru Církve československé husitské v Praze 4 - Nuslích. Sbor vznikl přestavbou původní nuselské sokolovny v roce 1923 a dva roky se zde lidé scházeli nejen k bohoslužbám, ale též ke cvičením. Slavnostně byl sbor otevřen až v roce 1925. Ke sboru byl záhy přistaven divadelní sál,

ve kterém hrálo divadlo mnoho členů nuselské náboženské obce. Podle dochovaných programů tam po válce působil i tehdy

ještě neznámý Ladislav Smoljak. Kruh se tedy historicky uzavírá.

Petr Burda

Pod záštitou primátora hlavního města Prahy
Zdeňka Hřiba
starosty Městské části Praha 1
Petra Hájny
starosty Města Mladého Hradiště
Ondřeje Loochmana

se koná v neděli 21. června 2020 v 18.00 hodin

PIETNÍ SHROMÁŽDĚNÍ K UCTĚNÍ PAMÁTKY 27 POPRAVENÝCH PŘEDSTAVITELŮ STAVOVSKÉHO ODBOJE

U PAMĚTNÍ DESKY SE JMÉNY POPRAVENÝCH MUČEDNÍKŮ

Poděkování: Kostnická jednota, potencionální přispěvatelé mučedníků popravených na Staroměstském náměstí, sdružení EKULANT – potencionální pobělohorských emigrantů, Masarykova společnost, Společnost E. Beneše, historické společnosti a další organizace
Vzájemně k účastníku lze možná požádat i výše uvedené nebo po domluvě na místě olověnou shromáždění.

Můžete si přečíst

Básník bleskem políbený

Začínat recenzi jaksi zprostředka možná není dobrý nápad, nicméně mi to nedá, neboť jednu z událostí, jež v mozaikovitě tříští svého vzpomínání Ondřej Fibich zachytil, možno vyložit hned několikerým způsobem, a tudíž ji můžeme vnímat také co entitu s platností symbolu: básník vzpomíná, jak byl na jedné ze svých mnoha toulek slovenskými horami zasažen bleskem. Dodávám, že spojení vertikály hledačství skrytého za obzorem i pod povrchem s pomalým a důkladným (naší tělesností zatěžkaným) pohybem horizontálním je typickou vlastností nejen Fibichova vzpomínání, leč také jeho písňových textů, souborů pověstí či prací vlastivědných. Ovšem dané zjištění se sluší rozšířit ještě o moment záblesku, bolestivého možná a dozajista jen krátkého osvícení, jež nás vyšine z původní dráhy a které se jako hluboko vrytá paměťová stopa vmežeří do šedého šumu překrývajících úseky mnohem delší.

Budeme-li náš život vnímat jako pohyb po spirále (podle ustrojení duše pohyb vzestupný; či sestupný) – „Dnes už vím, že i čas dokáže kroužit. V jistých životních údobích objevují se známé okamžiky obohacené setkáním s novými prožitky.“ -, stane se nejkratší spojnicí dvou jeho bodů nikoli prosté kopírování životaběhu jeho literárním předpodstatněm, ale protnutí vnitřně spojitého jedním (metonymické souvislosti osvětlujícím) zábleskem. Zajisté zábleskem inspirace, když se Fibichovi v myslí a pod rukama postupně rodí něco, co bychom mohli nazvat básní v ego-dokumentu. V tomto slovním spojení hledáme protimluv toliko zdánlivý: už od časů Demlových (který mimochodem kdysi zachránil Fibichovu maminku před utopením) víme přece o subverzi autobiografičnosti výběrem, zřetěžením, stylizací a hodnocením faktů. A také o něčem, co bylo později zvýrazněno básnickými opusy české avantgardy (například takového Nezvala, takto Fibichova příbuzného): o metodě volné asociace.

I když: Volnost přece není svévole – a daná metoda neznamená nic jiného, než zavržení příliš snadných, prvoplánových a nedostatečně sémanticky nosných asociací. Ve prospěch těch mnohoznačně přesných, ač skrytých – přece zdánlivě jsoucích nasnadě (básník vyjadřuje to, co jako bychom už dávno tušili, leč neuměli zatím pojmenovat).

Volba takovéto metody (=hledání podprahových souvislostí mezi sdělovanými fakty) se může ukázat problematickou tehdy, pokud od vzpomínkové knihy čekáme postupné posouvání jejího dění v čase a konečně povídkovou sevršenost jednotlivých kapitol (jednotlivých příběhů). Což mistrně dokázal jeden z výrazných tvůrců, s nimiž se Ondřej Fibich během svého života (narodil se 27. 1. 1954 v Praze – Karlíně, v současnosti žije v Pošumaví) setkal, totiž Jaroslav Seifert v knize Všecky krásy světa. Podtitul Fibichovy knížky – Několik vzpomínek – ovšem varuje, že se v ní takového scelení nedočkáme. Daleko spíše se ale tříštěk vznikajících významovým vztahem, který

proniká rozličnými vrstvami (dějiny soukromé žité na rubu velkých dějin, několikerý způsob sebeuskutečnění /v uličnických – nikoli však fantazie prostých – alotriích; skrze rozličnou rodinnou anamnézu, ve sportu i v umění, v ulici Na Okraji, v disentu i v polopoustevnickém ústraní jihočeském, jako poutník krajinou i jako poutník ducha.../, dvojí interní autor /který prožívá; který se ohlíží/) tak, že nové někdy předchází byvší. Vlastně můžeme říci, že kategorie času není tu až tak důležitou. Pak ovšem stěží můžeme mluvit o příběhu. Daleko spíše o básni; s její platností atemporální. Text se – skrze slovo a smysl – děje tady a teď. Mezery se dožadují čtenářova interpretačního úsilí; a doplnění ze zkušenosti literární stejně jako osobní. „Brodskij ve slovech vidí způsob času. Já bych se přiklonil ke tvoření vztahů.“ – poskytně nám Ondřej Fibich jeden z možných klíčů k svému psaní. Druhým z nositelů Nobelovy ceny za literaturu, s nimiž se autor potkal, byl tedy ruský Žid, o němž posléze napsal: „Nikdy už jsem se

nesetkal s tak brilantním mozkiem, který nakonec dokázal vhlédnout i do vědomí času a mytologických souvztažností.“ Nikoli náhodou nese Fibichova vzpomínková kniha titul Za obzorem. Za obzorem věcí, slov, vztahů; za několikerým možným obzorem světa viditelného: ať se jedná o víru, magii (Jan Spěváček / Joe Indian), lidové pohano-křesťanství, o skrytou paměť věcí a míst, o umění jako schopnosti překročit práh předmětného světa směrem k (možnému) trvání, o prolnutí ve-
dejšího s věčným či o samu představu nadčasově platného: „Na zapomení mám jen jednu obranu. Vnořit se do zástupu dávných blízkých, dovršit něžnou závěš a vědět, že s každým jarem ta proměněná voda bude nápojem nových poutníků.“
Fibichovo vzpomínání je odstředivé – vizme jen kapitolu Led let: od poutí a jejich okolností dostáváme se k životnímu ukotvení i způsobům jeho prezentace, k okolnostem obecně lidským a pak i k vlastnostem lidských aktivit a konečně k mnohdy komickým (nicméně začasté symbolně platným) způsobům jejich materializace. Ale tím, jak je v jednotlivých střípcích zahlédáno (sou)podstatné (patrně teprve po nalezení celku), stává se Fibichovo psaní nakonec nutně dostředivým. Liší se toliko způsoby artikulace, nikoli odpovědi. Duše na volání světa. „Člověk musel být statečný, otrlý nebo mazaný. Ale bláznovství bylo z toho nejkrásnější.“

Je tedy úplně jedno, z kterého konce vezmeme Fibichovu knihu do ruky. Není psána na efekt a spíše se

nabízí, než vnucuje. Vždyť i Seifert a Brodskij stojí v ní vedle mašibů a sebevrahů, bludných duší i samotářů. „Úraz duše je k neunesení“; pro někoho však už i sama duše. Autorův časoprostor vyplňují také vybourané statky (v Liboci stejně jako ve vysídlených Sudetech) a „lidská těla pohozená jako předměty.“ Jeho duchovní krajinu však zalidňují ostře řezané, karikaturně (bereme-li karikaturu co zvýraznění signifikantních rysů, nikoli jako zesměšnění) laděné portréty spolu s několikavětými, na dřevě osekávanými interpretacemi (a to nikoli jen umělecké tvorby, ale například také brankářského umění Pláničkova). Svoji nedohotovostí (již bych vyčetl toliko neopravené chyby tiskové) nás Fibichova kniha jednak nutí k dalším a dalším návratům (snad mohu prozradit, že jsem v ní při každém čtení našel něco nového) –a především k našemu osobnímu vkladu. Třeba jenom proto, abychom ony zkratkovité portréty neb inspirace dále rozváděli, abychom třeba nesouhlasili (takový Lennon se mi prostě jeví být přece jen mnohovrstevnější, než jej vidí Fibich) a byli tudíž nuceni k soudům a formulacím vlastním. Abychom posléze byli přinuceni k ohlédání uzlových bodů (míst, událostí, postav i děl) našeho života?

Ivo Harák

Ondřej Fibich: *Za obzorem / Několik vzpomínek.*

Antygl. Strakonice 2019. 1. vydání. Náklad a cena neuvedeny. 76 stran.

Zprávy

Vzpomínka na bratra Přemysla
Tento červen tomu bude rok od doby, kdy jsme se v úřadě ústřední rady naší církve naposledy viděli s bratrem Přemyslem Hrzánem. Byl dlouho pohřešován, až jsme se posléze dozvěděli, že se stal společně se svou přítelkyní Marií Drašnarovou obětí trestného činu. Tichou vzpomínkou a modlitbou v těchto dnech věnují přátelé.

Bohoslužba k uctění památky M. J. Husa v Brně-Řečkovicích
 Srdečně zveme 6. července od 15 hodin na odpoledne, při kterém si naše diecéze připomene památku Jana Husa. Oheň s krátkým proslovem a písní, bohoslužba vysluhovaná bratrem biskupem Jurajem Dvalou a sestrou farářkou Šárkou Chytilovou, poté autorské čtení z knihy J. Dvaly Chrám uprostřed tržiště a posezení v zahradě sboru. **red**

Oznámení
 Redakce se omlouvá za chybu v příspěvku sestry Marcely Mecové v čísle 20 ČZ na 3. straně. V článku *Vzpomínka na dětství s církví* je uvedeno chybně rodné místo sestry Mecové - narodila se v Klášteře Hradiště nad Jizerou. Rovněž bychom chtěli doplnit jméno autorky za svobodna: Nevyhoštěná. **red**

Z ekumeny

JAK BUDDHISTÉ ZVLÁDAJÍ KORONAVIRUS

Milióny buddhistů po celém světě hledají stejně jako ostatní ochranu před šířící se pandemií koronaviru, a obrací se proto k tradičním náboženským rituálům. Dalajlama i další vyšší buddhističtí představitelé nebo buddhistické organizace už od začátku pandemie zdůrazňují význam meditace, soucitu, štědrosti a vděčnosti, což ještě více potvrzuje na Západě rozšířený obraz buddhismu, který zde vnímáme spíše jako spirituální filosofii, která může pomoci žít život lépe.

Pro mnoho jiných je ale buddhismus náboženstvím – komplexním věroučným systémem, se kterým se typicky pojí konání různých symbolických činností, tedy rituálů. Buddhismus v sobě například zahrnuje široké spektrum léčebných rituálů, které dalece přesahují „jenom“ známou meditaci. Postupem času se buddhismus přizpůsobil mnoha různým společnostem a kulturám a jejich původní náboženství včetně místních rituálů integroval.

Oblasti, kde jako náboženství dominuje právě buddhismus, oficiálně reagovaly na šíření COVID-19 úplně stejně jako kterékoliv jiné, a sice výjimečnými zdravotnickými a hygienickými opatřeními, jako je nošení roušek, zákazy volného pohybu atd. V rámci svých náboženských komunit k těmto sekulárním opatřením buddhističtí představitelé navíc přidali mnohé apotropaicko-magické rituály, které je mají před nemocí ochránit.

Například v thajském chrámu Wat Theraplai rozdávali mniši jantra-talismany potíštěné posvátným písmem a zobrazením svatých duchovních bytostí. Tyto požeňané oranžové papírky jsou rozšířeným rituálním předmětem u buddhistů v jihovýchodní Asii, kde se krize podobné této přičítají vzestupu démonických sil. V kombinaci s kouzly, kterými mniši amulety opatřili, mají tyto talismany své nositele ochránit specificky proti COVID-19. Podle představeného kláštera zde přivítají všechny přichozí talismany rozdávají všem zájemcům bez rozdílu. Zároveň samozřejmě dodržují nařízená opatření a před vstupem do chrámu musí návštěvníci podstoupit změření teploty a nasadit si roušku.

Přesuneme-li se do Japonska, zdejší buddhisté pořádají rituály, jejichž cílem je vyhnat nemoc ze země, a mimo jiné také věří, že požeňání božských entit může být předáno také skrze jejich sochy nebo obrazy. Tato víra může být ve svém moderním pojetí využita například tak, jak to udělal mnich z chrámu ve městě Nara. Ten na svém profilu na síti Twitter zveřejnil fotografii velkého buddhy Vairóčany a v popisku k fotografii uvádí, že nejenže tak všichni sledující mohou spatřit onoho buddhu, ale především buddha takto vidí je a může jim poskytnout svou ochranu. Buddhističtí mniši v Japonsku rovněž spojili své síly s katolíky – kněžími ke společné modlitbě za rychlý konec pandemie a utrpení, které je s ní spojeno.

Buddhisté v Tibetu a Číně jsou nabádáni dalajlamou ke zpívání manter Táře, ženskému bódhisattvovi spojovanému se soucitem a úspěchem, aby si tak zajistili její ochranu. Zdejší věřící rovněž praktikují zajímavou formu rituálu, při kterém si vizualizují podobu božstva a interagují s ním. Tibetští léčitelé doporučují tuto vizualizační praktiku rovněž jako ochranu právě před COVID-19.

Jak už bylo uvedeno výše, světový obraz buddhismu připomíná spíše filosofii nebo psychologii než náboženství, což ale spolu se zdůrazňováním jeho kompatibility s empirismem a vědeckým objektivismem zajistilo buddhismu místo v moderním světě i mimo Asii. Mnoho z těchto současných „sekulárních buddhistů“ zahrlo rituály a další aspekty tradičního buddhismu. Na druhou stranu ve většině živých tradic buddhismu jsou ochranné a léčebné rituály brány velmi vážně. Pro COVID-19 tedy zatím sice neznáme lék, ale pro milióny lidí na celém světě znamenají právě buddhistické talismany, modlitby nebo ochranné rituály významnou pomoc při vypořádávání se se stresem z globální pandemie a poskytují jim duševní komfort a úlevu. **Autor: Jana Michalčová, zdroj: info.dingir.cz**

Výpravy pro starší a pokročilé

Jiří Peňás, Vydalo: Echo Media, a.s. Praha 2020, 380 stran, doporučená cena 349 Kč

Literární publicista a novinář Jiří Peňás píše každý týden pro Týdeník Echo krátké a velmi čtivé poznatky ze svých cest nejen po naší zemi, ale v tomto případě i po zahraničních státech - Rakousku, Sicílii, Polsku, Německu, Maďarsku a Belgii. Z nekonečného seriálu se prolínají fundovaně jeho osobní zážitky s historií, dějiny umění a architektury s politikou a romantika s osobitým humorem. Z těchto článků je poskládána mozaika knihy *Výpravy pro starší a pokročilé: padesát osm míst, která navštívil mnohdy několikrát a porovnává současný stav se stavem minulým. Je to jen asi desetina toho, co v tomto žánru napsal, ale jak sám říká, že to zatím stačí a když to půjde, bude pokračovat dál, protože výpravy nikdy nekončí. Zaměřuje se zejména na církevní památky – kostely, kláštery, poutní místa, ale i na hrady, zámky či zajímavé stavby – například na málo známou jízďárnu ve Světcích čili Heiligen u Tachova, které hrozilo zřícení a demolice a doslova vstala do původní krásy. Každé z 58 míst je doprovázeno dvěma barevnými fotografiemi. Kniha je psána velmi čtivým způsobem a svědčí o tom, že na každou cestu se autor důkladně připravil. Doporučuji všem, kdo se zajímají o historii nejen v naší zemi, a rozhodně se letos vypravím do Vamberku (Albendorf) v Kladsku, které leží blízko našich hranic a popis tohoto poutního místa mne v knize velmi zaujal. Pavel Hýbl*

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Podobenství o dvou stavitelích

R	S	U	Y	D	A	L	K	Á	Z	
Ž	D	L	A	S	U	L	Y	T	Á	
Š	U	Z	O	L	E	Č	I	T	K	
Y	E	M	V	V	Á	V	E	P	O	
P	A	C	O	Á	A	K	Ř	N	N	
U	I	D	I	T	Ž	I	S	M	I	
T	A	S	S	Ř	V	N	P	Ů	C	
S	L	O	E	A	C	H	N	Ý	D	I
Á	P	I	L	K	T	I	N	L	P	
Z	B	L	Á	Z	N	I	V	Ý	T	

BLÁZNIVÝ
DŮM
MUŽ
PISEK
PLNIT
POSTAVIT

PŘÍVAL
ROZVÁŽNÝ
SKÁLA
SLOVA
UČENÍ
VICHŘICE

VODA
ZÁKLADY
ZÁKONÍCI
ZÁSTUPY

(Řešení z č. 23: Zjevení.)

Jana Krajčířiková

Lekce romského tance

Husitské centrum o.p.s. pořádá lekce romského tance pro veřejnost v rámci projektu Komunitní centrum při Církvi československé husitské. Lekce vede lektorka z žižkovské komunity, která má mnohaleté zkušenosti jak s výukou, tak s tvorbou choreografií. Romský tanec je plný slunce, barev a radosti. Přijďte si ho vyzkoušet! Naučíme se základní kroky romských tanců, kterých je mnoho stylů dle původu vzniku (maďarské, ruské, španělské... a jiné), později se dostaneme k jednodušším choreografiím.

Co s sebou: Nejlépe dlouhá sukně (kolová), šátek, pokud nemáte, tak co nejpohodlnější oblečení, ve kterém se budete cítit dobře. Lekce jsou zdarma, délka lekce: 90 minut.

Kde: Tep 39 (součást Prostoru 39) Rehořova 39, Praha 3.

Více na: www.tep39.cz

A. Zavřelová

Autor kresby: Tomáš Altman

